

SISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvérve.
Egész évre ..... 16 k.
Negyedévre ..... 4 "
Melyben házhoz hordva:
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 "
Videkre postán szállítva:
Egész évre ..... 24 kor.
Negyedévre ..... 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfői és
Ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Nagyvárad, Szilágyi Dezsa u. 8.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XXI. évfolyam 112. szám.

Nagyvárad.

Szerda 1915 május 18.

174,000 orosz fogoly.

Átkeltünk a San folyón.

Budapest, május 18. (Hivatalos.) A szövetséges csapatok elkeseredett harcok után több helyen kieroszakolták a Sanon való átkelést és a folyó keleti partján megvetették a lábukat. Az oroszok ellentámadásait mindenütt visszaverték és az ellenséget keleti irányban visszavetették.

A felső Dnyeszter mentén heves harcok folynak. A Pruth vonalon nincs különös esemény. Az oroszok Kolomeától északra ellenünk intézett egyes előretöréseit visszavertük.

A május első felében beszállított foglyok száma 174,000-re emelkedett, ehhez járul 128 zsákmányolt ágyú és 368 gépfegyver.

Höfer.

Olaszország ellenünk.

Budapest, május 18. (Saját tudósítónktól.) Lugnanóból jelentik, hogy a Giolitti párti „Stampa” római táviratot közöl, mely szerint általánosan várják Olaszországnak a világkonfliktusba való belépését, még pedig az antant oldalán. Salandra a kamarában olyan előterjesztést tesz, amely az intervenció értelmében a döntésről szól.

Összeül az olasz parlament.

Milano, május 18. Rómából jelentik, hogy a tegnapi minisztertanács három óránál is tovább tartott. A kormány elhatározta, hogy a képviselőházat nem fogja ismételtelen elnapolni, hanem május 20-ára

összehívja az ülést és a parlament elé terjeszti javaslatait, amelyeket alapos megvitatás tárgyává tett. Római politikai körökben tegnap azt beszélték, hogy a szenátus május 22-én fog összeülni.

Szabadkőművesek a háború mellett.

Berlin, május 18. A Lokalanzeiger-nek jelentik Chiassoból, hogy a háborús hangulat mindinkább terjed. A Stampa már a kamara semlegesség melletti többségének felbomlásáról számol be és azt mondja, hogy Giolittinak utolsó közvetítő kísérlete már a multé.

Az olasz szocialisták Bolognában gyűlést tartottak és kimondták, hogy a demokráciák és a szabadkőművesek megtévesztik a közvéleményt azzal, hogy az ország akarja a háborút, tiltakoznak minden intervenció ellen és a kamarában megtagadják a hitelt.

Szerdán este sok népgyűlés lesz a háború ellen. Turinban a háború elleni tiltakozás kifejezése végett már hétfőn megkezdtek a munkások az általános sztrájkot. Piemontban ma harminchat népgyűlés lesz,

melyen tiltakozni fognak a háború ellen. Comoban 150 tartalékos szétugrasztotta a háború mellett tüntetőket és azt kiáltotta:

— Le a háborúval!

Giolitti nem számít többé.

Budapest, május 18. (Saját tud.) A „Corriere della Sera” írja, hogy a Giolittiek barikádja le van döntve. A kormánynak szabad az útja.

Az olasz szocialisták kiáltványa.

Budapest, május 18. (Tud. cen. táv.) Berlinből jelentik, hogy az olasz szocialisták kiáltványban hazaárulóknak bélyegzik azokat, akik a háborút kieroszakolni akarják.

Az olasz minisztertanács befejezett tény elé állítja a parlamentet.

Budapest, május 18. (Saj. tudósítónk.) A „Stampa” szerint Rómában a kamara a katonák ezreitől van körülvéve. A minisztertanács befejezett tény elé állítja a parlamentet, hogy a vita a miniszteriumban történt tárgyalásról lehetetlenné váljék.

Török hivatalos jelentés.

Konstantinápoly, május 18. A főhadiszállítás jelenti:

A Dardanella-arcvonalon tegnap semmi jelentős esemény nem történt. Az ellenfelek csak gyöngé ágyú- és gyalogsági-tüzeléssel váltottak. Egy kisebb szállítóhajót a mi ütegeink megsértett. Jobb déli szárnyunk csapatai a Szed-il-Bahr szakasztól délre visszafoglaltak egy magaslatot, a mely 200 méterre állott állásaink előtt.

Sarspale mellett, Mekritől nyugatra tegnap egy francia cirkáló partraszállított hatvan katonát a Szmirnától délre fekvő partvidéken. A partraszállítottak azonban parti őrségünk tüzelése folytán futásnak eredtek. Egy másik cirkáló Szofát mellett, Fenikétől nyugatra mintegy száz katonát szállított partra. Csapatunk az ellenséget elűzték, a mely tíz halottat és sebesültet veszített. E hó 15-éről 16-ára virradó éjjel két ellenséges hadihajó, a melyek a szmirnai erődök előtt cirkáltak, kénytelenek voltak visszavonulni, miután egyikük ütegeink tüzelésétől sérüléseket szenvedett.

A többi hadszíntéren nem történt jelentős esemény. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Két páncélos felrobbant a Dardanelláknál.

Berlin, május 18. Athénből táviratozzák, hogy a mytilenei prefektus jelentése szerint szombaton két angol páncélos cirkáló a Dardanellákban aknára futott és legénységével együtt elsüllyedt.

Zeppelinek ködbombákkal.

A Zeppelin támadások kapcsán a Times azt írja, hogy Friedrichshafenben folyton újabb Zeppelineket építenek, amelyeknek célja London megtámadása lesz. Ezeket a Zeppelineket a Times jelentése szerint ködbombákkal látják el, amelyek szükség esetén

átláthatatlan ködfelhőkbe burkolhatják az egész léghajót.

Forradalom Portugáliában.

Budapest, május 18. (Saját tud.) Liszabonból jelentik, hogy a lázadó matrózok ultimátumot intéztek a kormányhoz, amelyben a kormány lemondását követelik. A tengerészeti kaszinót a tüzéség lövi. A halottak és a sebesültek száma eddig egyezer.

Kommün Lisszabonban.

Rotterdam, május 18. A Portugáliából Spanyolországon át érkező hírek szerint is nagyon válságos a helyzet Portugáliában. Lisszabonban állítólag proklamálták a kommünt. Sőt az a hír is elterjedt, hogy Costát meggyilkolták. A csapatok nem képesek a rendet fenntartani és a felkelést elnyomni.

Merénylet a portugál miniszterelnök ellen.

Rotterdam, május 18. Chagas portugál miniszterelnök ellen, mikor Oportóból Lisszabonba akart utazni, gyilkos merényletet követtek el. Freitas szenátor revolverrel a miniszterelnökre lőtt és őt súlyosan megsebesítette. A csendőrök letartóztatták a merénylőt.

A merénylőt megölték.

Lisszabon, május 18. (Magyar Távirati Iroda.) A Havas ügynökség jelenti, hogy Chagas új (és nem, mint tévesen jelentették volt) miniszterelnököt, a ki Oportóból Lisszabonba készült, hogy hivatalát átvegye, tegnap Entrocamiento pályaudvarán Freitas Joan szenátor több revolverlövéssel súlyosan megsebesítette.

Freitast a csendőrök leütötték és megölték. Chagast Lisszabonba szállították. A zavargások ismét megkezdődtek.

Háboru Olaszországgal.

Háborus tüntetés Rómában.

Budapest, május 18. (Tud. cenz. táv.) A capitoliumon tegnap nagy tüntetések voltak. Colonna polgármester Róma tanácsa élén megjelent. A polgármester kijelentette, hogy a **hiu szavak ideje lejárt, a tettek következnek. A nagy események előestéjén dokumentáljuk az olasz nép egyrűségét. Jelentkezzetek, ahova a kötelesség, a becsület hív.** A polgármesternek diszkardot adtak át. A tömeg kiáltotta, hogy a **capitolium harangját hallják, ami a háborut jelenti.** A polgármester megadta az engedélyt, mire a harangok megkondultak. A tegnapi minisztertanács után a miniszterek kocsin távoztak, mivel autójukat már rekvirálták.

A kabinet csütörtökön bejelenti a **hármasszövetség megszűnését.**

Az antanthoz való csatlakozás alkalmából az olasz király és angol király között megleghangu táviratváltás volt.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, május 18.

A képviselőház lanyha érdeklődés mellett folytatta ma a választási bíráskodásról szóló törvény módosítására vonatkozó javaslat tárgyalását.

Haller István néppárti képviselő interpellációt jegyzett be a maximális fejenkénti lisztfogyasztás megállapítása és az áruzsora tárgyában. Az interpellációt a holnapi ülésen adja elő.

Beöthy Pál elnökletével a Ház folytatta a választási bíráskodás módosításáról szóló törvényjavaslat tárgyalását. Mivel több szónok feliratkozva nem volt, az elnök bezárta az általános vitát.

Balogh Jenő igazságügyminiszter hangsúlyozta, hogy ez a javaslat nem kíván revíziója lenni az 1899 ik évi 15. törvényeknek, hanem csak a legszükségesebb novelláris módosításokra szorítkozik.

Ami a titkos választások dolgában való bíráskodást illeti, kijelenti, hogy a részletes tárgyalás folyamán hajlandó az 1899. évi XV. t. cikk által elfogadott elvi álláspontot a titkos szavazásra vonatkozóan feladni és hajlandó olyan módosítást elfogadni, amelynél fogva, ha nagy mértékben következnek el visszaéléseket a titkos választás esetében, ezek a panaszok a kuriai bíráskodás körébe tartoznak.

A Ház ezután általánosságban elfogadta a javaslatot.

A részletes tárgyalásnál az első szakaszt Darvay Fülöp, a második szakaszt pedig Apponyi Albert gróf módosításával fogadta el.

A harmadik szakasznál gróf Apponyi Albert indítványozza, hogy a Kuria illetékesége titkos szavazás esetén is megmaradjon minden olyan esetben, ha a választókat szavazati joguk gyakorlásában megakadályozták, ha a szavazatszedő küldöttség elnöke nem fogadta el a jogosult szavazatokat és ha valaki a szavazásban rá akarta bírni a tartózkodásra.

Balogh Jenő igazságügyminiszter felszólalása után a Ház Apponyi módosításával fogadta el a szakaszt.

Polónyi Géza a 12. szakasznál módosítást nyújt be, hogy a fuvarozás és ellátásra vonatkozó követelést a képviselőjelölt ellen csak annyiban lehessen érvényesíteni, a mennyiben hitelt érdemlően kiállított írásban rendelte meg a szóbanforgó ellátást, vagy fuvarozást a jelölt és a költségek megtérítésére írásban kötelezte magát.

Gróf Apponyi Albert a 13. szakasznál újra felszólalt és indítványozta, hogy a fuvardíjak megállapítása és az egész 13. szakasz töröltesse és helyébe egy új szakaszt iktassanak, amely a fuvarozást és a szavazás helyén való ellátást egyáltalában megtiltja. (Zajos helyeslés a baloldalon.)

A fuvarozás a választást oly módon megdrágítja, hogy ma holnap a magyar értelmiségi osztrák és a magyar középosztály jóformán ki lesz zárva abból, hogy a választásoknál érvényesüljön.

A választók száma 50 százalékkal fog növekedni, tehát ugyanannyival a választási költségek is növekednek.

Gróf Tisza István miniszterelnök válaszul Apponyinak. Kifejti, hogy a nagymérvű decentralizációnak éppen az a körülmény állja útját Magyarországon, hogy a szavazatszedő küldöttségeket olyan férfiakból kell összealakítani, a kik a törvénytudásnak és tekintélynek magas fokán állnak, a mi a választás korrekt keresztülvitele szempontjából elengedhetetlen. Ezért nem lehet nálunk a községenkénti választást meghonosítani.

A megengedett választási költségeket csökkenteni kell. A törvényben megengedett decentralizáción jobban tulmenni nem lehet.

A kormánynak szándéka a kuriai bíráskodásról szóló törvény szerves reformját végrehajtani, most azonban ninesen abban a helyzetben, hogy Apponyi módosítását elfogadhassa.

A következő szónok Sághy Gyula.

A kuriai bíráskodásról szóló javaslatot részleteiben megszavazták. Kérvényeket elintézték. Ülés vége két órakor.

A város új nyugdíjszabályzata.

Városi közgyűlés.

— Negyedik nap. —

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága tegnapi folytatólagos közgyűlésén egyetlen dologgal: az új nyugdíjszabályzat-tervezettel foglalkozott.

Még néhány fontosabb tárgy van hátra, amelyekre ma, szerdán kerül a sor.

A tegnapi gyűlésen Hlatky Endre főispán elnökölt.

A törvényhatóság tagjai közül már csak alig 10—12-en vettek részt a gyűlésen.

A nyugdíjszabályzat általános vitája kezdetén Weiszlovits Gyula indítványozta, hogy az egész szabályrendeletet vegyék le a napirendről.

Dr. Hoványi Gyula a szabályzat le tárgyalása mellett van, de mondják ki, hogy az életbeléptetésre vonatkozólag később határoz a város, mikor a város pénzügyi ereje az új terheket megbirja.

Általánosságban elfogadták a szabályrendeletet; a részleteknél az egyes §-okat illetőleg felszólalások voltak.

Nagyon esekély módosításokkal az egész elfogadták.

A szabályzatnak visszaható intézkedésére vonatkozólag keletkezett nagyobb vita, míg végre is a jogügyi bizottság javaslata alapján is, aként fogadták el a §-t, hogy tekintettel az állami nyugdíjtörvényre, az 1912. évi január 1-től nyugdíjazottak, vagy ellátást élvező özvegyek és árvákra nézve visszaható erővel bír a szabályzat, vagyis ezek is részesülnek a magasabb nyugdíj- és ellátási díjakban, de csak azon időponttól kapják a magasabb összeget, amikor az új szabályzat életbe lép.

Dr. Adorján Emil félreértvén ezen §-rendeletét, visszamenő intézkedés törlését indítványozta, de a nyert felvilágosítás után indítványát visszavonta.

A §-nál keletkezett vita folyamán dr. Medvigy Gábor kifejtette, hogy mennyire méltányos a visszamenő rendelkezés, mert Nagyváradnak már korábban megkellett volna csinálni az új nyugdíjszabályzatot. Hibáztunk azok ellen, akik az utóbbi években mentek nyugdíjba.

Igen fontos a nyugdíjszabályzat életbeléptetésére vonatkozó utolsó szakasz.

Tekintettel a város jelenlegi pénzügyi helyzetére, nem fogadták el a tervezet azon rendelkezését, hogy a szabályzat a jóváhagyás után életbe lép, hanem e helyett elhatározták, miszerint az új nyugdíjszabályzat három éven belül hozandó határozattal életbe lép, azonban ha három éven belül nem hoz ily irányu javaslatot a törvényhatóság, 1918. január 1-én automatikusan életbe lép az új nyugdíjszabályzat.

A közgyűlést ma, szerdán délután folytatja a törvényhatóság. Ma kerül sor a vígalmi-adóról szóló szabályrendeletre, amelyben a mozokra vonatkozó intézkedéseknél lesz előreláthatólag nagyobb vita.

Valószínű, hogy még csütörtökön is marad dolga a törvényhatóságnak.

* Hadi kórház konyha vezetésére jól főzni tudó intelligens nő felvétetik. Cim a kiadóban.

A római egyházi zenei főiskola és a pápa.

— Saját tudósítónktól. —

Ismeretes dolog, hogy X. Pius pápa mily mélyreható és messzemenő reformintézkedésekkel törekedett megvalósítani jelmondatát: Restaurare omnia in Christo, felújítani mindent Krisztusban, különösen a hitélet és istentisztelet terén. Ebben a tekintetben egyik kedvenc eszméje volt az istentiszteletet kísérő egyházi zene megreformálása. Első motu propiuma az egyházi zenével foglalkozik s kötelezővé teszi a gregorián korális ének használatát; majd kijavította a Gradualét, megtisztítva a Medicea kiadás kacsaringós kibővítéseitől.

A reformpápa ezen eszméinek a gyakorlatba való átvitelére van hivatva a pápától alapított Scuola superiore della musica sacra, azaz, az egyházi zene felső iskolája (zeneakadémia), amelynek igazgatója a neves P. Angelo de Sauti S. J.

A zeneakadémia igazán nagyarányú tanrendjével eleinte szerény helységekből húzódt meg Róma legfőbb renaissance kori palotájára, a palazzo Farnese mellé. A tananyag 5 évre van beosztva s úgy elméletileg, mint gyakorlatilag felöleli a zeneművészet minden ágát, elsősorban természetesen szemelgett tartva az egyházi zenét. Tanárai és növendékei egyházi és világi emberek. A rendes növendékek száma körülbelül 50. Természetesen ezt a teljes tanfolyamot csak azok végzik, akik a zenei pályára készülnek. De X. Pius pápának más terve is volt ezzel az akadémiával: az énektudás elterjesztése minél szélesebb körben az oltárnál szolgáló papság körében és ezért három tanfolyamot nyitott meg, amelyen részt vehetnek Róma számos kollegiumának és rendházainak növendékei is. Csütörtökön — amilyen napon a római egyetemeken (Gregoriana, Propaganda) az előadások szünetelnek — tartják ezt a három kurzust és pedig d. e. 9—10 ig egy világi tanár előadásokat tart a zenei archeológiából; 10—11-ig van korális énekóra egy benedekrendű apát vezetése alatt, (ha jól emlékszem Moretti a neve); nagy szaktudással boncolgatta elemeire a Requiem, a harmadik karácsonynapi mise neumáit. D. u. 3—4-ig Casimiri a lateráni bazilika, a „Mater omnium ecclesiarum urbis es orbis“ énekkarmestere vezette a vegyeshangú énekkart. Előadásra kerültek a polyphonia régi klasszikus mesterei, különösen Pier Luigi di Palestrina, Vittoria, Arlando di Lasso; de az újabb kor szerzői közül is egy Haller, Breitenbach vagy az olasz Pagella.

A Scuola superiore della musica sacra az új pápában is jó pártfogót talált; már mint kardinális támogatását ígerte, mint pápa pedig tetteivel váltotta be szavát. Különösen három nagy jótétéménnyel szerzett multhatatlan érdemeket és örökítette meg emlékét.

Az egyik az, hogy a Scuola superiore-nak megadta a „pontificia“ pápai címet s ezzel külsőleg is kifejezte azt a belső kapcsolatot, mely ezen akadémiát a szentszékhöz fűzi. A második az a felhatalmazás, hogy növendékeinek a teljes kurzus befejezése és a szigorlatok sikeres letétele után megadhassa a doctor in musica sacra az egyházi zene Doktora címet. A harmadik, hogy az akadémiának megfelelő tágas helységeket adományozott az Apolinare intézetben (Via della Scrofa 70), mely egykor a Collegium Germanicum et Hungaricum volt és még Respighi bibornok életében a Vicariatus de urbe.

Ezen bőkezű adományok meghálálására a Pontificia Scuola superiore május 7-én pápai audiencián fejezte ki hódolatát és hálaát legfelsőbb patronusa előtt. A szent Atya a konzistorium termében fogadta a Scuolat. Jelen volt az egész tanári kar s a

növendékek az ugynevezett „vendéglátogatókkal“ együtt számra nézve mintegy 150, akik — miután a pápa a trónuson helyet foglalt, — teljes művészettel adták elő Haller J. Coenautibus illis kezdetű motettoját, melyet a pápa nagy figyelemmel és érdeklődéssel hallgatott végig. Majd Bisletti bibornok Ömerenciája, a Scuola superiore kardinális-protectora tolmácsolta az akadémia hódoló és hálaérzelmeit.

XV. Benedek pápa — egy kisebb termetű, sovány ember, hallófelete haju fejét emelten hordja, rendkívül értelmes homlokkal, szeméit kisebb távolságra maga előtt a földre szegezi, első pillanatra azt a benyomást teszi mint aki minden dolog fölött áll s aki tetteit és szavait alaposan megfontolja, trónusán ülve kezdette meg válaszát. Megemlítette, hogy az akadémia sorsa és működése iránt atyai szeretettel érdeklődik. „Hogy ezen intézményt gondoljuk — ugymond — erre ösztönöz már magában az a tény, hogy halhatatlan emlékü elődünk, X. Pius pápának alkotása, aki az intézetet úgy szólván megkeresztelte s Reánk hagyta, hogy ápoljuk és gyarapítsuk.“

Majd áttért az egyházi zene hivatásának kifejtésére s többek közt a azt gondolatot fejtegette, hogy ez a zene hivatva van az istentiszteletnél azon érzelmeknek a kifejezésére és tolmácsolására, melynek magának Krisztus helytartójának keblét eltöltik és az egész anyaszentegyházat áthatják; de ezt viszont csak úgy teheti, ha a szent-székkel megtartja a szoros kapcsolatot, mely egy ilyen nagy feladat hű teljesítésére elkerülhetetlen követelmény. De éppen mert ez az intézet feladata, azért befolyásának szét kell terjedni az egész világon minél általánosabban, minél szélesebb rétegekben, azért a pápa kifejezett óhaját nyilvánította, hogy minden Rómában levő kollegium és az összes rendházak küldjék el néhány képviselőket az Akadémiába.

E szavakból is felismerhető mily fontos felfogása és messzemenő tekintete van XV. Benedek pápának. Egy helyi érdekű, vagy legfeljebb nemzeti érdekű intézet feladatát, célját kibővíti s áldását, gyümölcsét az egész világ javára akarja juttatni. Igazán megragadó volt, amikor a pápa ezen eszmé hatása alatt trónusáról fölemelkedve, — ez is szüknek tetszett neki — mély, meleg affektussal, élénk gesztusokkal kísérve fejtegette tovább ezt a gondolatot.

Végül apostoli áldását adta a jelenlevőkre.

De az audienciának ezzel még nem volt vége. A szentséges atya ugyanis leszállott a trónusról s odament minden egyes tanárhoz s mindegyikkel néhány szót váltott, aztán az iskola növendékeit szemlélgette s tudakozódott a különböző nemzetek és kollegiumok jelenlévő tagjai iránt és hogy a tanulók tanulási kedvét a jövőben fokozza, két évi jutalomdíjat alapított, egyet a legjobb növendéknek s egyet a kitartó látogatásért.

Ezen audiencia alatt ismertem meg, mily atyai, leereszkedő szíve van XV. Benedek pápának s akit eddig bámultam szellemi tehetségeiért, megszerettem atyai szeretetért.

Ez utolsó audienciám legértékesebb gyümölcse.

—k.—

x **Szeplő-májfolt** ellen megbecsülhetetlen az **YPO** krém és szappan, mely eltünteti a ráncokat, mittessereket, bővrösséget és pattanásokat, ára: 1 korona. **Kapható**, Farkas István Apolló drogeriájában **Rákóczy-ut 7/B.** Rimanóczy palota Telefon: 13—02.

Grosz foglyok és menekülők a pályaudvaron.

Tizenhat éves ifjak vannak a foglyok között. — Beszélgetés egy orosz ezredessel. — Derűs hangulat a menekülők között. — Két zsékmányolt orosz repülőgép.

— Saját tudósítónktól. —

Tegnap délelőtt a teljes pompájában ragyogó májusi nap verőfényében egy hosszú, ötven kocsiból álló orosz foglyokat szállító vonat vesztegelt a pályaudvaron. Szokásos háborús látványosságok közé tartoznak ezek a vonatok, a tegnapi szállítmány azonban nemcsak a nagy száma, de más érdekessége révén is méltán kitűnt az eddigi fogoly szállítmány közül.

Az ötven kocsiban pontosan 1800 orosz fogoly volt, legnagyobb része ugyanazon ezredből. Ezeket a nemrég lefolyt nagy és diadalmas ütközetekben fogták el a honvédek.

Egy egy kocsiban különböző számú fogoly volt elhelyezve s az eddigi szokástól eltérően mindegyik kocsit ajtaja be volt zárva. A rácsos, kis ablakon keresztül néztek ki a fogoly oroszok. Mind legnagyobb részt földszinü ruhában volt, hátizsákkal. Nagy része a foglyoknak viszont az orosz hadsereget jellemző kakizöld színü ruhát viselte.

A foglyok az életkor tekintetében a legnagyobb változatosságot mutatták, de ami a legkülönösebb és ami még egy fogoly szállítmánynál sem fordult elő, ezek között szerfölött nagyszámmal voltak 16 éves, sőt a 16 évet még meg nem haladott fiatal katonák leginkább a belső kormányzóságokból.

Az orosz foglyokat Szatmárról indították utnak, ahol megfigyelés alatt voltak. Utközben végtelenül nyugodtan és megelégedetten viselkedtek.

Az egyik szuronyos őr mondta el, (akinek az arcát az örömpir ragyogta be hivatásának tudatában, hogy reggel felé, mikor már a levegő tikkadtá és nyomasztóvá lett a kocsikban, kinyitották a kocsit ajtókat. — Figyelmeztették egyuttal a foglyokat, akiknek jó része oláhul is tudott, hogy ne kíséreljék meg a menekülést.

— Dehogy kíséreljük meg. Jó dolgunk van nekünk itt. Sőt, ha kidobnának bennünket a kocsikból, akkor is beszöknék a nyitott ajtón. Eszünkben sincs hogy meneküljünk.

A fogolyvonat egészen délután 5 óráig tartózkodott a pályaudvaron. Délben az orosz foglyok megebédeltek. Nagy bográcsokban hozták ki nekik a honvédek a kellemes illatú és izletes magyar gulyást. Jó étvágyal azonnal el is fogyasztották a gulyást. Mig ebédeltek, ez idő alatt kiengedték a kocsikból őket és a foglyok csoportba verődve költötték el a rég óta nem élvezett meleg ételt.

A foglyok között volt egy libai egyetemi tanár, sok mérnök, intelligens kereskedők, továbbá földmivesek a Don vidékéről.

A fogolyszállítmánnyal együtt érkezett meg nyolc fogoly tiszt. Közülük egy ezredes, Topán Kolwnik a 327 ik gyalogezred ezredese, két kapitány, két hadnagy és egy ön-

kéntes. Az utóbbi igen kedves kinézésű, kékszemű, kissé zavart tekintetű 19 éves fiatal-ember volt.

A fogolytiszték Bodó László főhadnagy társaságában a vasuti étteremben reggeliztek meg. Majd később söröztek. Igazán nem vette volna észre az ember, hogy orosz fogoly tiszték, ha csak az étterem bejáratánál álló fegyveres őr nem figyelmeztetett volna rá.

A fogoly tiszték között a legjellemzőbb és tipikus Tolsztojarca Topén Kolwnik ezredes vonta magára különösen az érdeklődést. Őszeshaju, szakállas katona, messzire néző szemekkel, esendes és nyugodt mozdulatokkal. Mikor maga elé tekintett, vagy az étterem közönségére vetette pillantását, valami méla, bágyadság sirt fel az arcáról. Bőrkabát volt rajta, amit nem vett le magáról az étteremben sem.

Talán a legmélább és legzajtanabb volt, a többiek mind igen kedélyesen és derűsen beszélgettek egymással, vagy a társaságukban levő főhadnaggal.

Tudósítónknak alkalmá volt hiteles helyről a Tolsztojarca Kowonik ezredes nyilatkozatát hallani, amely dicső tanuiványsága a magyar katona, a magyar honvéd hősiességének.

Az orosz ezredes ezeket mondta:

— Sok ütközetben vettem részt, de annyira nem nyugozott le és nem ragadt el a magyar katona bátorsága, szinte felülmúlhatatlan hősiessége, mint Gorlice környékén történt harcok alkalmával. Ezredemmel jól elkészített lövészárkokban helyezkedtünk el, amely a legtökéletesebben megvolt erősítve.

A magyar tüzéség kezdte meg először a tüzelést és sikerült eredményes munkájával erősen meggyöngíteni sorainkat. Időközben tartalékjainkat is bevontuk és azt hittük, hogy most biztonságban vagyunk a támadásokkal szemben, amelyekről értesültünk.

Egyik reggel, ha jól emlékszem váratlanul rohamoztak ellenünk a honvédek. Milyen óriási vehemenciával és borzasztó erővel hajtották ezt végre! Nem tudott ellenállni nekik a drótsóvény, a mi tüzelésünk, hanem dalolva és éljenezve rontottak ránk és rövidesen elfoglaltuk az egymás mögött levő három lövészárkunkat és minket foglyul ejtettek. Mondhatom azt, amit ekkor láttam a magyar honvédektől az leirhatatlan és elbeszélhetetlen. Ezt látva megtudtam már érteni, hogy tud aránylag oly maroknyi nép az orosz kolosszus erejének ellenállni, sőt mi több arra megsemmisítő hatással lenni.

A foglyokon kívül még két hatalmas orosz repülőgép is általános feltűnést keltett. A repülőgépeket a menekülőket szállító vonat hozta magával. A két gép barna szárnyait kiterjesztve feküdt két egymáshoz kapcsolt nyitott teherkocsin. A gépeket a legutóbbi Délkelet-Galiciában vívott harcokban zsákmányolták.

A másik érdekessége volt tegnap a pályaudvarnak a Kolomeából jövő menekültek vonata. Ennek semmi veszedelmesebb jellege nincs, csupán a hadvezetőség az esetleg katonai célok miatt rendelte el a szegényebb lakosság elszállítását. Mintegy 25 vasuti kocsiiban voltak elhelyezve a menekültek. Asszonyok, férfiak, gyerekek összesen 623-an.

Akik betekintettek a menekültek kocsijaiba igen derűs impresszióval gazdagodtak. A menekültek mind a legkisebb panasz nélkül, jókedvűen és a helyzethez illő, épen

nem kétségbeesett hangulattal beszéltek el jövetelük eseményeit.

Az orosz foglyokat szállító vonat Mátéfalvi Zöld Aladár esendőtiszt felügyelete alatt indult tovább tegnap délután Szolnok felé.

A menekülteket ugyancsak tegnap délután Ausztriába szállították.

Az oroszverő váradi honvédek.

Oroszlánrészük van a fényes győzelemben.

Jóleső érzéssel és igaz örömmel értesülünk a harcok minden mozdulatáról, amely a mi derék fiaink: a nagyváradi 4. honvéd gyalogezred vitézségét és önfeláldozását dokumentálja. Együtt érezzük velük jó és balszerencsében s halás szeretettel kísérik nehéz küzdelmüket.

A 4. honvéd gyalogezred hősi magatartásáról, vitézségéről tanuskodik az a levél, amelyet *Kratochwil* Károly alezredes a 4. honvéd gyalogezred parancsnoka küldött *Rimler* Károly polgármesterhez. A biharmegyei és nagyváradi fiúk, a levél szerint, derékasan kivették részüket abból a fényes haditényből, amelynek köszönhetjük, hogy ma nincs orosz a haza szent földjén. A haza határán rohammal ütték át az ellenséget s bőséges zsákmány és fogoly hirdeti bátor és vitéz önfeláldozásukat és dicsőségüket.

Rimler Károly polgármester az ezredparancsnok levelét a tegnapi városi közgyűlésen felolvasta s a jelenvolt városatyák lelkesedéssel és örömmel hallgatták a fiúk dicsőségéről szóló sorokat és kitörő lelkes éljenzésben fejezték ki elismerésüket és hálaikat az ezred hős katonái iránt.

Az ezredparancsnok levele a következő:

Nagyságos Polgármester ur!

A legutóbbi alkalommal Polgármester urhoz intézett levelemben utaltam arra, hogy a 4. honvéd gyalogezred a Királyért és Hazáért vívott eme nagy küzdelemben a jövőben is ki fogja venni részét.

Most abban a helyzetben vagyok, miszerint közölhetem, hogy a Nagy Pál tábornok ur parancsnoksága alatt harcoló 20. honvéd gyaloghadosztály f. hó 7-én az oroszokat az ország határánál hazánkból kiverte.

Eme fényes győzelemben oroszlánrész jutott a nagyváradi 4. honvéd gyalogezrednek, amely a 20. honvéd gyaloghadosztály és a 7. hadtest tartalékában az ellenséget dicsőséges rohammal kiüzte s több mint 300 foglyot ejtett, 2 géppuskát és igen sok hadianyagot zsákmányolt.

Nagy örömmre szolgál, hogy ezen fényes diadalról Polgármester urat értesíthetem s mindnyájunk szívélyes üdvözlését tolmácsolhatom.

Kiváló tisztelettel

Táborhely, 1915 május 12.

szentkereszthegyi
Kratochwil Károly,
alezredes.

A rokkant katonák gyámsága.

A Vörös Kereszt Egyesület hetekkel ezelőtt országos akciót indított a háború folytán rokkantakká lett katonák érdekében. A mozgalomnak kettős célja volt. Elsősorban a rokkantakká vált katonákat akarta megfelelő foglalkozáshoz juttatni egész életükre, másodsorban a rokkant katonák eltartásától akarta mentesíteni az amugyis túlterhelt községeket. A Vörös-Kereszt mozgalma bármily nemescélu is volt, a legtöbb helyen félreértették és az ebben a dologban kibocsátott felhívásokat a közigazgatási hatóságok rövidesen továbbították a szokásos meleg ajánlósorok kíséretében. Biharvármegyében is a mozgalmat a legmelegebb támogatásban részesítette ugyan az alispán, de a végrehajtásra vonatkozó részletes utasításokat nem adta meg, mint ahogy nem is adhatott, mert a központ erre vonatkozólag semmiféle pozitív utbaigazítást nem adott.

Az egyesület központi vezetősége aztán várta, hogy mikor terjeszti fel Biharvármegyéből az alispán a rokkant katonák érdekében kifejtett akciójáról szóló kimutatását. Eanek a kimutatásnak többek között tartalmaznia kellett volna a rokkant bizottságok megalakítását és központ rokkantsági gyám megnevezését. Ez a jelentés azonban nem mehetett fel, mert ilyen alakulás egyáltalán nem is volt.

Tegnap aztán újabb irat érkezett Fráter Barnabás alispánhoz. Most már világosan körvonalozza az egyesület, hogy tulajdonképpen mit akar. Elsősorban az egyesület arra kéri az alispánt, hogy a Vörös Kereszt Egyesület nagyváradi fiókjának bevonásával elsősorban a rokkantak központi gyámjának megválasztása érdekében intézkedjék.

Ha a központi gyám már megvan, akkor a vidéki bizottságokat kell megalakítani. A vidéki bizottságok feladata lesz elsősorban a rokkant katonák összeírása. Az összeírt emberek jövőjéről aztán a központi bizottság fog gondoskodni. A bizottságoknak természetesen szintén feladatuk lesz a rokkantak elhelyezése.

Egyszóval egy olyan szerv létesítéséről van szó, mely kétségtelenül egyike lesz a legaldásosabb feladatokat szolgáló intézményeknek.

Felpozította a rendőrt.

Virtuskodó végrehajtó.

— Saját tudósítónktól. —

A jókedv és az ital okozta vesztét Erdős Lajos közigazgatási végrehajtónak, aki a múlt évben december 12 én este a Kolozsvári-utcán egy pálinkás boltban alaposan elázott. Mivel a hangulata igen magas fokra emelkedett és nagyon derűsnek látta a világot, bétért hosszas bolyongás után egy pár itóka borra az „Oroszlán“-vendéglőbe. Miután itt a bor nem felelt meg az izlésének, gondolt egyet és átakart rándulni a szomszédos „Kék macska“ nevezetű vendéglőbe.

Alig ért azonban a „Kék macska“ vendéglő kapuja alá, mikor is teljesen erőt vet rajta az elázott emberek jókedve és hangoosan kezdte ordítani:

— Rendőr, rendőr! Kiraboltak. Elvették k

az aranyórám, meg a láncom. Rendőr, rendőr hol van a kalapom?

A nagy kiabálásra oda futott a közelben posztoló Béri Imre rendőr.

A rendőr mihelyt megpillantotta a polkalépésekben jobbra-balra dülöngő végrehajtót, mindjárt látta, hogy részeg emberrel van dolga. Meg nézte azután, hogy hiányzik-e az aranyórája és lánc. Mindkettő meg volt, megvolt a kalap is, ott feküdt az egyik sarokban.

A rendőr a száraz tények megállapítása után figyelmeztette a kiabáló végrehajtót, hogy legyen esendben. Erre a végrehajtó a rendőrt szidalmazni kezdte. A rendőr most a jelenlevő tanúk neveit akarta feljegyezni a noteszébe, akik az eset szemlélői voltak.

Ez kellett csak az anélkül is megdühödött vérehajtónak. Neki rontott a rendőrnek és a közcsend és a béke óráit úgy pofonvágtá, hogy a pofon hatása alatt a kalap is leesett a rendőr fejéről.

— Mit te, akarsz engemet felírni, te rendőr! — kiáltotta közbe a végrehajtó.

Végre sikerült a botrányt okozó végrehajtót bekisérni a rendőrségre, ahol igazolás után szabadon eresztették, de az ügy iratait áttették a kir. ügyészséghez.

A kir. ügyész hatóság elleni erőszak vétsége miatt emelt vádat Erdős Lajos ellen, akit a büntetőbíró el is ítélte tegnap 500 korona fő- és 100 korona mellékbüntetésre.

Az ítéletben az elítélt végrehajtó megnyugodott.

..HIREK..

Gróf Széchényi Miklós megyéspüspököt üdvözíték a Vilmos huszárok is.

Megyéspüspökünk 25 éves áldozópapságának jubileuma alkalmából az egész országból kapott üdvözlést. A rengeteg üdvözlő távirat tömegét tegnap zárta le egy messze földről, ágyudörgések közül érkezett távirat. A táviratot a hős Vilmos huszárok küldték a megyéspüspöknek. A távirat saunksanig posta állomáson lett feladva. Valószínű, hogy az orosz kézből visszahódított városból ez a távirat volt az első üdvözlő távirat, mely Magyarországra jött.

A kedves megemlékezés tegnap érkezett meg a főpásztorhoz. Szövege a következő:

Nagyméltóságu

Gróf Széchényi Miklós
váradai püspök urnak.

A harcmezőn küzdő Vilmos császár huszárok nevében kérem Excellenciádat fogadja kegyesen 25 éves áldozó papsága alkalmából legmelegebb hódolattal nyilvánított szerencse kívánatainkat.

Gróf Szapáry József
alezredes, ezredparancsnok.

Az üdvözlő távirat nagyon meghatotta a főpásztort, aki örömmel vette a hős huszárok megemlékezését.

* Tagfelvétel az Urak Mária

Kongregációjában. Lélekemelően szép ünnepe volt vasárnap az Urak Mária Kongregációja nagyváradi kolóniájának: hét új tagot, köztük két tiszteleti tagot avattak fel Szűz Mária leventéinek hófehér zászlaja alá. A tagfelvétel szertartását gróf Széchényi Miklós megyéspüspök végezte, a ki magasan szárnyaló, gyönyörű beszédet intézett ez alkalommal a kongreganistákhoz. Budapestről Bús Jakab páter és az anyakongregáció világi képviselője vett részt a magasztos szertartáson. A kongregáció újabb, erős gyarapodása új értékeket jelent a társadalom vallásos megerősödése számára.

* **A mai rendkívüli megyegyűlés.** Biharvármegye törvényhatósága ma rendkívüli közgyűlést tart, melyen a katonai nevelőintézetben megüresedett három hely betöltése fölött fog határozni. Tegnap az első szakosztály foglalkozott az ügyvel. Az ülésen mindössze négyen jelentek meg. A tárgyalás alig öt percig tartott. Balogh János előadó bemutatta a beérkezett kérvényeket. Összesen négyen adták be pályázatukat és pedig Osváth Lajos, Ertsey Géza, Végh István és Fekete László. A pályázók a feltételeknek megfelelnek, ezért a szakosztály a három első pályázót első helyen Fekete László központi járásiszámellenőr kérvényét második helyen ajánlja elfogadásra. Az elősoroltakon kívül több pályázó is volt, azonban ezek a pályázati határidőn túl érkeztek be s így figyelembe vehetők nem voltak.

* Bangha Béla szentbeszéde.

Bangha Béla jézustársasági atya a krisztinavárosi templomban május 15-dikén szentbeszédet mondott. Egy hallgatója a következő jegyzetekben ismerteti a beszéd tartalmát:

Van-e egyáltalában irgalmas Isten, a ki ennyi szenvedéssel sújtja népét? Vannak, a kik meginognak hitükben, olyanok, a kiknek a jó Isten csak lomtári alak; a kiknél a vallásosság csak külső máz, azokkal roppant nehéz megértetni, hogy van Isten! Ha az örök élet semmi, akkor bizony nehéz megérteni, hogy minak fohászunk hozzá. A ki úgy fogja föl, hogy a földi élet minden, az csalódik az Istenben. Az élet az örökké tartó boldogság szempontjából van. A háboru vagy béke nem közvetlenül az Istentől függ, de függ az emberek szabad akaratától. Az Isten a közrehatását is a természetes eseményekbe kapcsolja. Nagy kérdés, javítón vagy rontón hat-e a háboru? Nagy kérdés, nehéz kérdés. Ha a kegyetlenségeket nézzük, azt mondhatjuk, nem sok jót hoz, de az isteni gondviselés szempontjából előnyei igenis vannak. Nem Isten csinálta a háborút, hanem az emberek. Ha az emberiség nem tért volna le az evangélium utjáról, ha ma mind a pápa szavát hallanók, már régeu béke volna a pápa szavára...

* **Uj tüzér főhadnagyok.** A király dr Klein Mór (Szirmai Frigyes) és Szintay Lajos 19. táb. tüzér ezredbeli hadnagyokat főhadnagyká nevezte ki.

* **Adományok.** A hadbavonultak családtagjai részére a polgármesteri hivatalnál Stekly Emil 2. honvédszázad ezredbeli tizedes 10 koronát adományozott. Dr Hámory László országgyűlési képviselő (lakik Aradon) háborus jótékony célokra 1200 koronát adományozott, amelyből 500 korona a „Jobbköz” egyesület céljaira Pallay Lajosné elnöknek átadatott.

* **Kitüntetett katonák.** A 2. honv. huszár ezredbeli Székely Ferenc őrmester, Kovács Pál, Uchrin Imre és Kis György tizedesek, továbbá Tarczali József, Orbán József, Rácz János és Korbacszer Tódor huszárok, azonkívül Papp Károly 32 honvéd gy. e. bel. tizedes, a Szent József intézet volt növendéke a II. osztályu vitézségi érmet, Papp Vazul tüzemester, Ditzelt Miklós főtüzér és Vucsics János tüzér, mind a három a 8. honvéd táb. ág. ezredben a bronz vitézségi érmet kapták vitézségükért.

* **Özv. Juricskay Zoltánné temetése.** Nagy részvét mellett ment végbe tegnap délután a váratlanul elhunyt özv. Juricskay Zoltánné urnó temetése Rikosdon. A kastély termében volt felállítva a diszes ravatal, amelyen valóságos virág- és palmardeóban masszív érekeporsóban nyugodott az elhunyt urnó. A temetést Kovács József esperes plebános segédlettel végezte, amely után a koszorúkkal és szallagokkal borított koporsót kézen vitték a temetőbe és ottan a családi sírhelyen helyezték örök nyugalomra. Koszorukat küldöttek a család és rokonság tagjai, továbbá a Telegdy család, Szücs Sándor, dr Szirmay Kálmán, báró Kapri Erzsébet és Valéria, dr Fássy Lajos és családja stb. A temetésen résztvett az egész község lakossága, osztatlan szeretet és nagy részvét nyilvánult az egész környéken, ott volt az egész vidék intelligenciája és Nagyváradról is számosan. A diszes temetést Veiszlovits Adolf és Fia első nagyváradi temetkezési vállalata rendezte nagy pontossággal és kiváló gonddal.

* Az utászujoncok elutazása.

Tegnap este a Jelinek-féle virágüzlet előtt nagy feltűnést keltett azoknak a fiatalembereknek a csoportja, akik felpántlikázott zászlókkal és diszes virágosokrokkal vonták magukra a sítáló publikum figyelmét. A fiatal emberek a pár nappal ezelőtt bevonult katonák voltak, akiket a budapesti utászvezredhez osztottak bő hadiszolgálat végett. Mintegy 150 fiatal ember nyert ilyen beosztást, akik ma reggel utaznak el ezredükhöz. Az eltávozó fiatal utászujoncoknak Széchényi Miklós gróf megyéspüspök és Lányi József tiszti püspök igen szép, piros rózsákból és szekfükből álló csokrot adtak. A fiatal utászujoncok négy zászló alatt indulnak el az ezredükhöz, amelyeket finom selyemből szintén ajándékba kaptak.

* **Az élelmiszerek ára Biharvármegyében és Nagyváradon.** A kórházi szállítók tudvalevőleg tényleges áremelést kértek, még pedig azzal az indoklással, hogy a mai beszerzési árak mellett nem képesek a szállítási szerződéseikben foglalt kötelezettségeknek eleget tenni. A kórházi választmány nem utasította el a kérelmeket, hanem egy albizottságnak adta ki az ügyet. Az albizottság a kérvényeket tanulmányozás tárgyává tette. Hogy azonban minden élelmicikk áráról kellő hivatalos tudomással birjon a bizottság, átiratott intézett a Kereskedelmi és Iparkamarához, amelyben minden élelmiszernak a beszerzési árát kérte tudatni. A kamara tegnap válaszolt az átiratra. Eszerint az élelmicikkek árában tényleg nagyon magas áremelkedés mutatkozik. Egyes fontosabb tételek a következők. Marhabús 4 K, borjúhús 3-60 K, sertéshús 3-60 K, zsir 5-20 K, szalonna 4-40 K, sonka egy kiló 10 K, tej 32 fill., tejföl 1-60 K, vaj 6 K, kenyér 52 fill., a fa méterje (cser vagy bükk) 13-50 K. A beszerzett adatok alapján legközelebb ülést tart az albizottság

és elkészíti javaslatát a kórházi választmányhoz.

* A Népszövetségi Hitelszövetkezet közgyűlése. A Népszövetségi Hitelszövetkezet 23-án, Pünkösdi vasárnapján tartja a III-ik évtársulat alakuló ülését s a 13-áról elmaradt II. évi rendes közgyűlését is, amelyen tekintet nélkül a megjelenő tagok számára, letárgyalják a tárgysorozatot.

* Halálozás. Dr Kánya Sándor m. kir. pénzügyi segédtitkár, a nagyváradi pénzügyigazgatóság fiatal tehetséges tisztviselője hétfőn délután hosszas szenvedés után meghalt. A fiatal tisztviselő kartársai körében általános közkedveltségnek és tiszteletnek örvendett s mindnyájan nagyon sajnálják dr Kánya korai halálát, akinek temetése ma d. u. 4 órakor lesz a kálvária utcai gyászházából. Az elhunyt családja a következő gyászjelentést bocsátotta ki:

Kánya István és neje Balogh Julianna, gyermekeik: Kánya István és neje Bodoky Szeréna és gyermekei, özv. Kánya Béláné szül. Kiss Erzsébet és gyermekei, Kánya Róza és férje Dobray Elemér és gyermekei, Kánya Piroska és férje Lövy Elemér és gyermekeik, számos rokonok nevében legmélyebb fájdalommal tudatják, felejtethetetlen jó fiuk, testvér, sógor, nagybátya és rokon dr Kánya Sándor m. kir. pénzügyi s. titkárnak f. hó 17-én délután fél 7 órakor hosszas szenvedés után életének 36 ik évében történt gyászos elhunytát. A megboldogult földi maradványai f. hó 19-én d. u. 4 órakor fog-nak Kálvária utca 5. sz. háztól a ref. egyház szertartása szerint az olasz temetőben örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai, kartársai és barátsai tisztelettel meghívattak. Nagyvárad, 1915 május 17. Áldás és béke poraira!

* Rézgálic a szőlősgazdák részére. A földmívelési miniszter 56 mtr.-mázsa rézgálicot bocsájtott a nagyváradi hegyközség rendelkezésére. A hegyközség elnöksége felhívja a szőlőbirtokosokat, hogy a hegyőrök ivén úgy szőlőjük területét, mint a szükségelt rézgálic mennyiségét 3 nap alatt jegyezzék fel. A nyert rézgálic a jelentkezés arányában fog a gazdasági egyesület helyiségében készfizetés mellett kiadni. Az elnökség.

* A második hadi kölcsön. Az O. K. H. kötelekbe tartozó Nagyváradi Ipartestületi Hitelszövetkezet (Mezey Mihály u. 4. sz.) ezúton kéri fel ugy saját tagjait, mint Nagyvárad város és Biharvármegye t. Közönségét, hogy az új kibocsátású 5 1/2 és 6% os hadi kölcsön kötvényeket nála jegyezni sziveskedjenek. A hazafias köteleesség érzete indította ezen intézetet egyben arra is, hogy a nála elhelyezett takaréki betéteket a hadi kölcsön kötvény jegyezhetése céljából korlátlanul bocsátja a betevő rendelkezésére.

* Forolin biztos és gyors hatású háziszser kéz- és lábizzadás ellen üdit! szagtalan! nem zsíros! nem ragad! Ára 1 korona. Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B. Rimanóczy palota.

* Nagyváradi és vidéki gyengédkedő katonasághoz küldök figyelmében, óvakodjanak a hamisított konyakoktól és boroktól. Ajánlok valódi konyakot, bort, likört, rumot, szilvóriumot, seprőt, borovicskát. Egy nagy üveg valódi konyak 3 korona. Hare-térre szállítok 35 dekás posta dobozokat és 5 kilós posta ládákat ingyen csomaglással. Valódi Suchard kakao 1/4 kiló 1.90 Szardínia nagy doboz 80 fillér. Szalámi, lipói turó, málnaszörp, cukorkák nagyban árak mellett. Ostsé, fillé, ruszlik és sóshering külön halosztályamban kaphatók. Vigyázat Aszódi 8-féle zamatu pörkölt kávéi izre és zamatra utánozhatatlan. Aszódi Kossuth-utca és Rákóczi-ut.

* 36 éves róm. kath. gyermektelen független háztartásban teljesen jártas nő, házvezetőnőnek vagy kulesárnénak ajánlkozok esetleg plébániára. Címe megtudható e lap kiadóhivatalában.

* Kiadó a Nagyváradi Kereskedelmi és Iparkamara épületében (Teleki-u. 11.) egy garçon lakás és az alagsorban egy műhelyhelyiség, azonnal.

x Egy nagy raktárhelyiség a Szacs-vay utca 11. számú házban AZONNAL kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbanknál

* Különbejárati egy, esetleg két utcai butorozott szoba előszobával kiadó. Uri-utca 23.

x **Polcskairtó NOXIN** biztos szer Ára 1 koroná 40 fillér. Kapható kizárólag Farlas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/F.

x **Kiadó lakások.** Kossuth-utca 6. sz. alatt kétszobás lakás azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. sz. házban két kétszobás lakás kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x **Kiadó lakások.** A kamara szék-házában, (Teleki-u. 11. sz. a.) az alagsorban 2 műhely helyiség, a földszinten pedig egy garçon lakás kiadó.

* Dusafalva község határában 300 kis hold legelő béreadó. Értekezni lehet a Polgári Takarékpénztárnál Nagyváradon.

x **Kiadó lakás.** Arany János u. 7. szám alatt négy szoba, hall s mellékhelyiség gekből álló modern lakás május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál Kossuth-utca.

* Három szobás utcai lakások a város központjában, I. és II. emeleten előnyös bér mellett kiadók, a Biharvármegyei Takarékpénztárnál, Kossuth-utca 3. sz.

x **A Nagyváradi takarékpénztár** értesíti ügyfeleit, akik hadikölcsön kötvényeket jegyeztek, hogy az összes szabad és zárolt kötvények megérkeztek és a kiadott elismervények ellenében átvehetők.

x Mindennemű **molyirtó** szerek és **fertőtlenítő** cikkek legolcsóbban beszerezhetők, Farkas István „Apolló” drogeriájában. Rákóczi-ut 7/B.

* Kiadó modern berendezésű butorozott szobák katonatisztek, kadettek, önkéntesek és civil uraknak; esetleg szolgál szobával hosszabb vagy rövidebb időre. Nagy Sándor-u. 4.

x **Kiadó lakások.** Ósi-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

CIPÓ

ujdonságaim megérkeztek!

Reichard Dezső

Rákóczi-ut. Orsolya zárda épület.

x **Négy szoba és előszobából álló lakás,** irodának különösen alkalmas, villany világítás és gőzfűtés berendezéssel, a Bémer-tér közvetlen közelében f. év augusztus hó 1-től, esetleg már május hó 1-től kezdődőleg kiadó. Bővebbet a ház mesternél. Szent János-utca 3. szám.

* Ingatlan eladás. Nagyteleky-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutá. 5000 aron azonnal eladó. Részletes feltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Huzgárta cipőgyár r.t.

Legujabb táviratok.

Kisebb harcok Nyugaton. Sikereink Keleten.

A szövetséges csapatok átkeltek a Sanon.

Berlin, május 18. A nagyhódhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

Yperntől északra a csatorna mellett Steentrate és Heetsds vidékén tegnap nyugalom volt.

A csatorna keleti partján Boessinghetől délkeletre egyes helyeken harcok fejlődtek, amelyek még tartanak. Neuve Chapeletől délre az angolok tegnap és ma éjjel hiába igyekeztek további tért nyerni. Az összes támadásait az ellenségnek erős veszteségeket okozva visszavertük. A megújított francia támadások a Loretto magaslat körül Ablain-nél és Schwittheztől nyugatra megghiusultak, 170 fogoly maradt kezünkben.

Aillynél a gyalogsági támadás megakadt. A franciák egy előretörése a Bois de Pretrében oldalozó tűzünkben összeomlott.

Keleti hadszíntér.

Dubisza mellett Eiragora vidékén ismét elutasítottunk erős ellenséges támadásokat. A Njementől délre előrevont orosz erők ellen csapataink általában.

Gryszkabuda - Syntowty északi irányában támadásra indultak. A harc még tart. Tegnap 1700 orosz elfogtunk.

Wysokatól északra lovasságunk visszavetette az ellenséges lovasságot. A Marianopol ellen intézett orosz támadások megghiusultak.

Délkeleti hadszíntér.

Przemyslől északra a Jaroslautól délre kezdődő és egészen a Visloknak a Sanba torkolásáig terjedő területen a német és osztrák-magyar csapatok kierőszakolták az átkelést a Sanon.

Az ellenség itt tovább keletre és északkeletre húzódik vissza.

A Pilica és a Felső-Visztula között Ilza és Lagownál, továbbá Przemyslől délkeletre, valamint a Stry vidékén tegnap óta nagyobb harcok folynak. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Bülov, Macchió és Giera orosz nagykövet kihallgatása.

Budapest, május 18. (Tud. cenztáv.) A Stefani ügynökség jelenti, hogy Sonnino délelőtt fogadta Bülowot. Utána Macchió bárót. A király Giera orosz nagykövetet audiencián fogadta.

Spanyol hajóraj Lisszabon előtt

Kopenhága, május 18. Dato miniszterelnök kijelentette egy hírlapíró előtt, hogy

a spanyol flottának egyik hajórajza holnap Lisszabonba megy az ott élő spanyolok és külföldi állampolgárok védelmére.

Rigát ostromolják a németek.

Budapest, május 18. (Tud. cenz. táv.) A pétervári „Nova Vemreja” és a „Rjecs” közlik, hogy Rigát a németek megostromolták, a lakosságon nagy pánik vett erőt. Wyborgban a kikötőt megerősítették.

Bethman Holvég nyilatkozata a Monarchia és Olaszország viszonyáról.

Budapest, május 18. (Tud. cenz. táv.) Berlinből jelentik, hogy a birodalmi gyűlésen Bethman Holvég kancellár a Monarchia és Olaszország viszonyáról a következőket mondta: Olaszország és a Monarchia között a viszony nagyon kiélesedett. Tíz napja tegnapi beszédéből megtudhatták, hogy a Monarchia az Olaszország közötti állandó baráti viszony biztosítására területiális engedményre határozta el magát. Németország a bécsi kabinettel garanciát vállalt a felajánlott concessiv keresztülvitelére. A concessiv meggyőződés szerint a három nemzet többségének tetszésével fog találkozni. Az olasz nép parlamentjével ama elhatározás előtt áll, hogy nemzeti vágyait békés uton vagy háborúval akarja elérni. Bárhol döntsön Olaszország mi új veszélyekkel szemben is rettegés nélkül helyt fogunk állani. A kancellár szavait viharos lelkesedés követte. A Ház minden oldalán, a karzaton taps tört ki.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Szerda: Az ördög.
Csütörtök: A tavasz. (Sz. Zsigmondy Anna fellépte.)
Péntek: Sodoma pusztulása. (Sudermann drámája.) Bihari Ákossal.

Színészeink bucsuja. Leghelyesebben tényleg csak annak: színészeink bucsujának nevezhető az a néhány előadás, amely most a színtársulat bécsi útja, a színészek végleges távozása előtt le fog zajlani. Mától kezdve már mindennap a közönség egy kedvenc művésznője, vagy művésze bucsu felléptének tekinthető, bár ezt nem hivatalosan az igazgatóság, amely súlyt helyez arra, hogy a színház színészei ne befolyásolják a közönség szeretetének mittegy provokált megnyilvánulásai. De annál inkább a publikum feladata, hogy ne fukarkodjék a maga szeretetének spontán dokumentálásával akkor, amikor arra most a legkedvesebb alkalom önként kínálkozik.

Szerdán este a vigjáték együttes lép fel utoljára az idényben, élén Polgár Mariskával, azzal a bájos, fiatal művésznővel, akinek értékes kvalitásai oly sok kedves estét szereztek a közönségnek. Csütörtökön Sz. Zsigmondy Anna urasszony lép fel a Tavasz című csodásan szép operettében, míg pénteken Sodoma pusztulása előadásában, a drámai személyzet bucsuzik attól a publikumtól, amely bizonyára a legkedvesebb emlékeket őrizi meg a színtársulat visszatérő tagjai számára, mint azok számára is, akik az idény befejeztével végleg eltávoznak Nagyváradról.

Sodoma pusztulása. Mintha a legforróbb sikerekkel teli téli szezonban volnánk, olyan lázas lelkesedéssel készülnek szí-

nészeink Sudermann híres színművének pénteki bemutatójára. Bihari Ákos szakavatott rendezése mellett serényen, páratlan buzgalommal folynak a próbák. A színház legértékesebb művészi erői: Polgár Mariska, Rettegny Margit, Hunyadiné, Bánházy Teréz, Tóth Elek, Bihari Ákos, Sik Rezső, Farkas, Varsa, Perényi, java tehetségükkel állanak sorompóba, hogy méltóan mutathassák be Sudermann mesterművét. A megértő szeretettel, mellyel színészeink e gyönyörű drámát színpadra viszik, biztos garancia arra, hogy a pénteki közönségnek feledhetetlenül élvezetes estében lesz része.

IRODALOM

Uj Idők. Az északi haretér óriás hadi zsákmányából fényképfelvételeket közöl az Uj Idők e heti száma, a melyben ott találjuk még a galiciai győző Mackensen tábornok fényképét is a haretéri felvételek a háború legérdekesebb epizódjait mutatják be úgy az északi, mint a nyugati haretérről. A lap szövegrészből megemlítjük Szomaházy István regényét, melynek címe a Mesévaros. Lakatos László elbeszélését a Mexikói császárságnak, Zsoldos László humorisztikáját Egy kis leány nagy problémái címmel, Harley James A takaró című vidám novelláját. Séták a nagyvilágban nagyszerű rovatában Szabó Ödön dr. a javai Boró Budur-templom legendáját mondja el, Lőrinczy György novellát irt „Minden másképp lesz” címmel. Cikk a jubiláló Wlassicsról. Szász Károly, Magyary Ella és Havas István verse, a Pillanatfelvételek rovata tartja még az Uj Idők e heti számát. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, VI., Andrássy ut 16. Az előfizetési díj negyedévre 5, félévre 10 korona.

SPORT

Pünkösdi football mérkőzések. A háborús állapot ellenére ez évben sem fogja közönségünk nélkülözni a pünkösdi football attrakciót. A NAC ugyancsak ezúttal gondoskodott arról, hogy kivételesen érdekes ünnepi sporteseményben legyen része közönségünknek. A NAC-nak sikerült a Testvériség S. E. football csapatát ezt a fővárosi elsőrangú csapat pünkösdi vendégül megnyerni s az ünnep két délutánján ez a kitűnő csapat fog szerepelni a sport-téri football pályán. Első délután egy helybéli kombinált csapat lesz a Testvériség S. E. ellenfele, másodnap délután a NAC csapata. A NAC nagy körültekintéssel készíti elő ez ünnepi eseményt, melyet háborús jótékony céllal kapcsol egybe, amennyiben a mérkőzések tiszta jövedelmét a háborúban megvakult katonák javára fogja fordítani.

SZERKESZTŐI PÓRTÁLOK

A pünkösdi számra szánt dolgozatokat szíveskedjenek t. munkatársaink holnap csütörtök estig hozzánk juttatni.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
Dr. PAPP KÁROLY.

Hirdetmény.

Tudomására hozom a város közönségének, miszerint a pünkösdi ünnepekre való tekintettel a f. hó 21 től 28 ig érvényes főzöliszt a szelvényekre a megállapított főzöliszt mennyiségen kívül szelvényenként fél kiló finom tézszalaszt (nullás) is vásárolható bármelyik városi lisztraktárban. Nagyvárad, 1915. évi május 17-én. Lukács Ödön, főjegyző.

Nagyvárad város tanácsa katonai ügyosztálya.

14822—1915. szám.

Hirdetmény.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter urnak 29100/1915. eln. sz. rendelete alapján ezennel közhírré teszem, hogy mindazon vizsgázott fűtők hozzátartozói, akik a gazdasági gépészek és önálló cséplőgép tulajdonosok mellett alkalmazva voltak, de a mozgósításból kifolyólag katonai szolgálatára a katonasághoz mir eddig be vonultak, vagy bosoroztatások folytán a behívásuk kilátásba helyeztetett, de a gazdaságban vagy a cséplési szezonban nélkülözhetetlenné váltak és az ilyeneknek szabadságoltatásokat hozzátartozói kívánják, tartásuk szigorú köteletségüknek, hogy a katonai szolgálatot teljesítő vizsgázott fűtőktől kapott levelek, vagy tábori postai levelező-lapokkal Nagyvárad város katonai ügyosztályánál II. emelet 32. számú szobában 24 órán belül okvetlen mutassák be és jelentsék be, hogy az ilyenek a katonai szolgálatot ez idő szerint mily minőségben és hol teljesítenek, hogy a szükséghez képest a cséplési időre szabadságoltatásuk iránt az intézkedéseket kellő időben megtenni lehessen.

Nagyvárad, 1915 május hó 16.

Eleméry Ferencz
katonai ügy tanácsnok.

Nagyvárad Kereskedelmi és Iparkamara.

Értesítések.

Az alulírott kamara értesülése szerint a svájci áruk beszerzésére és elhelyezésére Svájcban félhivatalos intézet alakult, amelynek címe: „Schweizerisches Nachweissbureau für Bezug und Absatz von Waaren Metropol, Borsenstrasse 10. I. Etage.” — Az iroda célja, hogy svájci cikkek és termékek behozatalára megbízható svájci címeket adjon. Az iroda a svájci kormány kereskedelmi departementjának felügyelete alatt működik és célja nem a haszon szerzésre irányul.

Továbbá tudomására hozzuk az érdekelteknek, hogy a vasuti szállításoknál helytelenül felszámitott ponyvailleteket vissza fogják fizetni. Ha a vasut zárt kocsi helyett nyitott kocsit adott és az áru tulajdonosa nem kérte a ponyvát, akkor a felszámitott ponyvadíjat vissza fogják fizetni. A visszatérítések iránti bejelentések a Magyar Vámpolitikai Központ hoz intézendők. (Budapest, Szemere-u. 6. sz.)

Ugyancsak az érdekeltek tudomására hozzuk, hogy a hadügyminiszterium pályázatot hirdetett a tábori mozgósítókész és hordozható hegyisütődékhez szükséges tartalék alkatrészek beszerzésére. Pályázati határidő 1915. május hó 25. napján d. e. 9 órakor. A részletes feltételek a kamara irodájában megtekinthetők.

Nagyvárad, 1915. május hó 14-én.

A Nagyvárad Kereskedelmi és Iparkamara:
dr. Moskovits József s. k. dr. Sarkadi Lajos s. k.
elnök. titkár.

Pályázatok katonai ruházati cikkekre.

A Közszállítási Értesítő közlése szerint a cs. és kir. hadsereg az alábbi cikkeket fogja legközelebb beszerezni. 1. Ruházati cikkek: a) Posztó és kész posztó ruhák és pedig tiszta gyapjufonálból, cheviotból, vagy türosi lodenből készült áruk; orosz-szürke pamutstrucks; b) Kalikóféhőnemű és gatyához való vászonszalag; c) lábravalók, cipők, csizmák, féleszizmák és magasszárú csizmák, tehénbőrből előírás szerint. 2. Felszerelési cikkek. Legénység és lovak részére bőrből és fémből, különlegesen tisztí podgyászszákak is, evőcsajkák, tábori palacsok, automobil jelvények, lóvakarók, lókefék, forrasztó pákák. Nagyvárad, 1915. május hó 17-én. A nagyvárad Kereskedelmi és Iparkamara: Dr Moskovits József s. k., elnök. Dr Sarkadi Lajos s. k., titkár.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától. 11016/1915 szám.

Felhívás.

A nagyvárad 4. h. gy. ezred parancsnoksága elhatározta, hogy a most folyó nagy küzdelmekben az ezred tagjainak hősiességével szerzett hadi emlékek összegyűjtésére hadimúzeumot létesít. Ezen hazafias cél érdekében a rendőrkapitányi hivatal útján felkéri Nagyvárad város minden nemes eszméért lelkesedő polgárságát, hogy a birtokában levő s ellenségtől szerzett fegyver, felszerelési tárgyak, emlékek stb. a hadimúzeumnak való átadás végett a rendőrkapitánysághoz szolgáltatassák be. Ezen tárgyaknak a hadimúzeumban való elhelyezésével az adakozók azt is lehetővé teszik, hogy hozzátartozóik hősi cselekedetére vonatkozó emlékek méltó helyen őrzessenek meg az utódok számára.

Ez emlékek beszolgáltatása a közönség érdekében is fontos, mivel több miniszter irrendelet is intézkedik arról, hogy az ellenségtől a harcúterén zsákmányolt vagy más úton szerzett fegyverek, felszerelési tárgyak emlékek stb. közforgalomba nem hozhatók, hanem azok tulajdonosai kötelesek azokat elkobozás és büntetés terhe alatt a hatóságnak beszállítani, azért a rendőrkapitányi hivatal felhívja mindazokat, akik már jelzett tárgyak birtokában vannak, hogy azokat a nemes cél érdekében is szolgáltatassák be a rendőrkapitányi hivatalnál (I. em. 7. sz. szoba) annál is inkább, mivel a miniszteri rendeletek értelmében az 1878. évi V. t. c. 365. §-ában körülírt vétség miatt büntetett fognak.

Nagyvárad, 1915. május 14-én.

Rendőrfőkapitányság.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától. 10588—1915. szám.

Hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala felhívja mindazokat, akik ellenségtől szerzett fegyverek, felszerelési tárgyak, emlékek stb. birtokában vannak, hogy eme tárgyakat a rendőrkapitányi hivatalnál (I. em. 7. sz. szoba) annál is inkább szolgáltatassák be, mivel ellenkező esetben az 1878. évi V. t. c. 365. §-ában körülírt vétség miatt büntetett fognak.

Nagyvárad, 1915. május 12.

Gerő,
rendőrfőkapitány.

Nagyvárad város
VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesítjük a t. közönséget, hogy

Wolfram lámpák

Ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletet szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

évi lámpák

Állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.

Katonai ruhákat

az összes fegyvernemek részére, **a mai áron alul** előírás szerint és gyorsan készít Darabont Gy. és Tsa elsőrendű polgári és katonai ruházati intézete. A legfinomabb szövet különlegességek, iltöny és téli kabátokra felöltőkre állandóan raktáron. Nagyvárad, Szilágyi-Dezsdő-n 6 Sonnenfeld palota. Telefon 980. szám.

Felhívás

az élelmiszereket szállító kocsitulajdonosokhoz

A városban élelmiszereket szállító kocsik annyira rozoga, szennyes és elhanyagolt állapotban vannak, hogy azok egyrészt a közegészségre lehetnek káros hatással, másrészt a fogyasztó jóllétével össze nem egyeztethető. Nemkülönben oly lecsigázott sánta és gyenge lovakkal, valamint össze tödött és tékolt szerszámokkal fuvarosnak, hogy azokkal a városi szabályrendelet értelmében fuvarozni nem szabad. Ennek fogva ezen tarthatatlan állapot megszüntetése céljából f. évi május hó 27-én d. u. 3 órakor kocsik ló és szerszám szemlélet tartok és pedig a lóvásártéren. Miért is felhívom az érdekelt élelmiszertszállító tulajdonosait, hogy a jelzett napon tartandó szemlére kifogástalan karban levő lovakkal s jó állapotban levő kocsikkal és szerszámokkal annál is inkább jelenjenek meg, mert akik a szemlén nem jelennek meg, tőlük az élelmiszertszállítás elvonatik. Nagyvárad, 1915. május hó 9-én. Gerő Ármán, rendőrfőkapitány.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától. 10704—915 szám.

Hirdetmény.

A 41737—915. B. M. III. C. számú belügyminiszteri körrendelet alapján értesitem a város közönségét, hogy a gabona- és lisztkészletek eltitkolására vonatkozó bejelentések mindég a rendőrkapitányi hivatalhoz küldendők, ahol ezen bejelentések élőszóval is előterjeszthetők.

Egyben újólaj figyelmeztetem a város közönségét, hogy eltitkolt készleteiket önként jelentsek be, mivel azok, akik ezt nem teszik, készleteik elkobzásán felül igen szigorúan fognak büntetettetni.

Nagyvárad, 1915. május 11.

Gerő,
rendőrfőkapitány.

Nagyvárad város tanácsa katonai ügyosztálya. 12284—1915. szám.

Pályázati hirdetmény.

Az 1897. évi XXIII. t. cz. értelmében szervezett, illetve létesített pécsi honvéd hadapród iskola I. évfolyamában az 1915/1916. tanévre Nagyvárad város közönsége által alapított egy díjmentes hely fog betöltetni, melyhez a bemutatási jog Nagyvárad város közönségét illeti.

FELVÉTELI FELTÉTELEK.

1. A pályázó magyar állampolgársága és nagyváradai illetősége.
  2. A pályázó testi alkalmassága a katonai nevelésre, ami valamely honvéd vagy közös hadseregbeli tényleges állományú orvos szabályszerűen kiállított véleményével igazolandó. — Ugyanezen bizonyítványban a himlőoltás is igazolható.
  3. A megkívánt előismeretek vagyis valamely közép iskola gimnázium, reál vagy polgári iskola 4. alsó osztályának legalább jó eredménnyel történt elvégzése igazolandó. Az igazolás az előző évi végbizonyítvánnyal és a folyó iskolai tanév iskolai értesítőjével továbbá legalább elégséges eredménnyel letett felvételi vizsgáról szóló bizonyítvánnyal eszközözendő.
  4. Kifogástalan erkölcsi magaviselet, mely az iskolai bizonyítvánnyal esetleg hatósági erkölcsi bizonyítvánnyal igazolandó.
  5. A betöltött legkisebb és tul nem haladott legmagasabb életkor, vagyis az élet 14 és a tul nem haladott 16 ik életév, mely folyó évi szeptember 1. ére vonatkozik, — ezen életkor keresztlevéllel vagy születési bizonyítvánnyal igazolandó.
  6. A kérvényben kifejezése annak, hogy folyamodó „Utasítás a pályázók felvételére nézve a honvéd nevelő és képző intézetekbe” határozmányait ismerik és a feltételeknek eleget fognak tenni.
- A betöltendő 1 helyre 1 ifju 1-ső sorban, 2-od sorban 3 esetleg több is fog bemutatattani. Felhivatnak tehát mindazok, kik a kérdéses alapítványi helyet elnyerni óhajtják, hogy a felvételi feltételekben felsorolt kellékeket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket Nagyvárad város Törvényhatósági Bizottságához címezten *folyó évi június hó 2-ik napjának délután 5 órájáig* alulírottához annál is inkább nyujtsák be, mert hiányosan felszerelt vagy későn érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.
- Nagyvárad, 1915. május hó 10.

Eleméry Ferencz
katonaiügyi tanácsnok.